

Sør-Fron Ringebu

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor

Representantskapssak 10/16

MGL-sak nr. 1/16 - Representantskapsmøte 25. mai 2016

ÅRSMELDING MGL 2015

Vedlegg

Årsmelding 2015 for Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor.

./1

Bakgrunn og utredning

Årsmeldingen for 2015 er endra i form og innhold, den er mindre omfattende enn tidligere år. Innholdstemaene er som tidlegare, jordbruk, skogbruk og miljø og utmark. Rovviltjakt og planarbeid er også omtalt. Forma er slik den har vært presentert i årsmeldinga for Sør-Fron kommune.

Årsmeldingen er ment å kunne brukes såvel internt i MGL som i ekstern informasjon.

Vedtak

Rådmannen i Sør-Fron rår representantskapet til å gjøre slikt vedtak:

Representantskapet godkjenner årsmeldinga fra Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor for 2015.

Hundorp, 02. mai 2016

*Jan Reinert Rasmussen
rådmann i Sør-Fron kommune*

*John-Ludvik
Dalseg
landbrukssjef*

6.4.1 - Midt - Gudbrandsdal Landbrukskontor (MGL)

6.4.1.1 - Felles

Generelt

- Ringebu og Sør-Fron kommuner har felles landbrukskontor (MGL).
- Overordnet politisk organ er representantskapet for de interkommunale ordningene.
- Rådmannen i Sør-Fron er administrativ leder, og daglig leder er landbrukssjefen.
- MGL sine arbeidsoppgaver består i hovedsak av tre felt:
  1. Økonomi og tilskudd.
  2. Arealbruk.
  3. Utviklingsarbeid for næringen og bygdene.

Økonomi

- MGL har holdt seg innenfor de tildelte budsjetttrammene i 2015. Det er et mindreforbruk på kr. 237.940. Kontoret er hovedsaklig finansiert etter innbyggertallet i hver av kommunene.
- Miljø- og utmarksrådgiveren er imidlertid finansiert med 50 % fra hver av kommunene.
- Prosjektet "Midtdalsbonden inn i framtida" er finansiert med 70 % fra regionråd, 18 % fra fylkesmann og samlet 12 % fra eierkommunene Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu. Eierkommunenenes bidrag er eget arbeid. Prosjektet startet 1. mars 2013 og vil gå over tre år slik at det avsluttes 1. mai 2016.

Bemanning

- MGL har i 2015 hatt 7,6 årsverk fordelt på 11 stillinger. Situasjonen har vært stabil gjennom året.
  - Landbrukssjef (1,0 årsverk).
  - 2 landbrukskonsulenter (1,8 årsverk).
  - 2 jordbruksrådgivere (1,5 årsverk).
  - Skogbruksrådgiver (1,0 årsverk).
  - Miljø- og utmarksrådgiver (1,0 årsverk).
  - Landbrukssekretær (0,5 årsverk).
  - Prosjektleder "Midtdalsbonden inn i framtida" (0,8 årsverk).
- Legemeldt fravær har vært på 3,83 %.
- 1 regionstilling fra fylkesmannens landbruksavdeling er lokalisert sammen med MGL.

Veterinærvakt

- MGL administrerer veterinærvaktordning for Ringebu og Øyer.
- Nord-Fron landbrukskontor administrerer tilsvarende ordning for Fronskommunene.

- Sommeren 2013 ble det gjennomført en anbudskonkurranse for veterinærvaktene. Den danner grunnlag for en ny avtale i perioden til 31.12.2015. Gjeldende avtale er forlenget med 2 år ut 2017.

Informasjon

- Det har vært sendt ut 2 informasjonsskriv til alle gårdbrukere i begge kommunene i 2015. Her ble det informert om aktuelle ordninger, faglig informasjon m.m..
- Mye informasjon blir også lagt ut på heimesiden "www.midtdalsbonden.no".

Gårdskart

- Det ble levert kontinuerlig vedlikehold av AR5 til kartverket for både Sør-Fron og Ringebru i 2015.
- Kartene er blant annet grunnlag for areal- og kulturlandskapstilskuddene i produksjonstilskuddsordningen.

Eiendomsoverdragelser

- Fra 2015 ble rutinene ved registrering av tinglyste egenerklæringer endret.
- Tidligere har en registrert alle tinglyste egenerklæringer. Nå registreres kun egenerklæringer som gjelder landbrukseiendommer.
- Vi mottok 8 egenerklæringer i Ringebru og 11 i Sør-Fron. Dette er overdragelser som ikke trenger konsesjon pga. eiendommens karakter.
- Landbrukseiendommene blir fulgt opp når det gjelder bo- og driveplikt.

Politiske saker

- Landbrukskontoret forbereder saker til politisk behandling i begge kommuner.
- I Ringebru er det saker til "Utvalg for miljø, utmark og landbruk" (MUL).
- I Sør-Fron er det saker til formannskapet.

Tabell 22	POLITISKE SAKER	Ringebru	Sør-Fron
Antall møter		10 (11)	13 (13)
Antall saker totalt		83 (80)	138 (106)
Konsesjon på landbrukseiendom		17 (12)	6 (6)
Konsesjon med boplikt		5 (2)	3 (1)

Deling og omdisponering	15 (19)	10 (5)
Nydyrking	0 (0)	0 (0)
Motorferdsel i utmark	11 (13)	4 (6)
Viltforvaltning (herunder rovvilt)	1 (2)	0 (2)
Annet (bla. båndtvang, høringer, verneområder og planer)	8 (11)	6 (15)

- Delings- og omdisponerings saker etter jordloven, som omhandler små arealer (under 2 dekar) forberedes av MGL. Vedtaksmyndighet har vært delegert til landbrukssjef.
- De fleste saker tilknyttet skoglovgivningen er delegert til skogbruksrådgiver.
- Nydyrking blir behandlet delegert av jordbruksrådgiver. I Ringe bu ble i alt 7 saker behandlet og arealet var 163 dekar. I Sør-Fron var det 10 saker og 199 dekar.

6.4.1.2 - Jordbruket

- Jordbruket i Ringe bu og Sør-Fron er allsidig, med hovedvekt på husdyrproduksjon. De fleste dyreslag er representert: Storfe (melkeku, ammeku, kjøttproduksjon), sau, gris (smågrisproduksjon, slaktegris og kombinert), geit, verpehøns og pelsdyr.
- Ca. 1/3 av fôrdyrkingsarealet høstes i seterområdene på fjellet i Ringe bu. For Sør-Fron sin del utgjør dette ca. 1/5. Ringe bu og Sør-Fron er betydelige seterkommuner og det leveres melk fra 22 (23) setrer i Ringe bu og fra 14 (15) setrer i Sør-Fron.
- For Ringe bu og Sør-Fron er ca. 97 % og 94 % av kommunenes areal utmark. Bruk av den er en viktig ressurs for landbruksnæringen. Kun i Lesja er det flere sauer på utmarksbeite enn i Ringe bu. I tillegg er det storfe, geit og hest på utmarksbeite. Totalt høstes ca. 2,3 og 1,9 millioner fôreheter i utmarken i Ringe bu og Sør-Fron. For å dyrke tilsvarende fôrmengde grovfôr kreves ca. 7.200 og 5.900 daa fulldyrket jord.
- Landbrukskontoret vil, i henhold til tiltaksdelen i de kommunale beitebruksplanene, fremover rette fokus på gjerder generelt, men spesielt på gjerder i og ut mot utmark.

JORDBRUKSSTATISTIKK			
Tabell 23	Pr. august 15	Ringe bu	Sør-Fron
Jordbruksareal, daa		46 294 (46 500)	36819 (36 513)
Korn, daa		920 (939)	2886 (3 109)
Melkeku		1 551 (1 522)	1 104 (1 130)
Ammeku		648 (602)	567 (559)
Melkegeit		518 (488)	0 (0)
Ammegeit		49 (25)	35 (33)
Søyer		7 973 (7 759)	7 293 (6 806)
Purker		161 (157)	191 (215)
Høns		9 834 (12 199)	7 540 (7 528)
Søkere produksjonstilskudd		232 (232)	169 (174)
Beitedyr - storfe		4 413 (4 369)	3 853 (3 821)
Beitedyr – sau og geit		23 443 (22 892)	20 840 (19 982)

PRODUKSJONSSTATISTIKK		
Tabell 24	Ringebu	Sør-Fron
Leverte mjølk, ku og geit, (liter)	10 502 858 (10 636 266)	7 284 510 (7 064 172)
Leverte slakt av storfe (kg.)	486 725 (495 630)	539 985 (438 752)
Leverte slakt av sau (kg.)	274 238 (274 321)	247 521 (244 232)
Leverte slakt av gris (kg.)	1 038 754 (953 128)	451 995 (487 253)

6.4.1.3 - Tilskuddsordninger

Tabell 25	UTBETALTE TILSKUDD I 2015	Ringebu	Sør-Fron
Produksjons- og avløsertilskudd / sykdom / TPO		66.728.796	50.387.408
Investeringer gjennom Innovasjon Norge		2.987.600	3.530.000
Spesielle miljøtiltak i jordbruket		238.020	183.560
Regionalt miljøprogram		3.446.922	2.768.112
Drenering		68.945	102.105
Skogkultur		408.380	169.121
Erstatning rovvilt		1.027.218	460.332
Totalt kroner)	(beløp i	74.905.881	57.600.638

6.4.1.4 - Utviklingsfond

Ringebu kommune har i flere år hatt "Utviklingsfondet". Fra og med 2012 fikk også landbruket mulighet til å søke støtte her.

Det er 4 områder som landbruket kan søkes på:

Nydyrking.

Melkekvotekjøp.

Grøfting.

Rydding av nytt innmarksbeite.

Resultatet for søknadsomgangen i 2015 er vist i tabellen nedenfor.

UTVIKLINGSFOND FOR RINGEBU 2015				Innvilget inntil kr.
Søknadsområde	Tabell 26	Søkere	Enheter	
Nydyrking (dekar)		11	144	282.000,00
Melkekvote (liter)		22	112 265	88.028,75
Grøfting (meter)		8	4 410	104.875,00
Rydding av nytt innmarksbeite (dekar)		6	190	95.000,00
SUM		47		569.903,75

Sør-Fron kommune har fra og med 2015 opprettet et eget "Utviklingsfond" hvor landbruket er gitt anledning til å søke kommunal støtte til ulike tiltak i landbruket.

Det er 4 områder som det kan søkes om.
 Nydyrking.
 Melkekvotekjøp.
 Rydding av nytt innmarksbeite.
 Seterdrift med melkeproduksjon.

Resultatet for søknadsomgangen i 2015 er vist i tabellen nedenfor.

UTVIKLINGSFOND FOR SØR-FRON 2015				Innvilget inntil kr.
Søknadsområde	Tabell 27	Søkere	Enheter	
Nydyrking (dekar)		8	72,6	145.200,00
Melkekvote (liter)		11	57 957	36.487,50
Seterdrift med melkeproduksjon		9	0	59.850,00
Rydding av nytt innmarksbeite (dekar)		6	191	95.000,00
SUM		34		337.037,50

6.4.1.5 - Skogbruk

Det ble levert totalt 37 998 m³ (57 830) tømmer i Ringebu og Sør-Fron til en verdi av kr. 11.309.183 (18.113.698) dvs. en gjennomsnittlig tømmerpris på 298 kr/m³ (313). Avvirkingen er lavere enn i 2014 da det var den høyeste avvirkingen på mange år. 2014 var et aktivt år, og en var i 2015 tilbake på et mer "normalt" nivå. Tilskuddssatsen til drift med taubane på gran var 120 kr/m³ (140 kr/m³) og 140 kr/m³ (140 kr/m³) for furu. Avvirkning og skogkultur er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 28	AVVIRKNING OG SKOGKULTUR	
Enhet	Ringebu	Sør-Fron
Lever kvantum (m ³)	22 515 (42 130)	15 483 (15 700)
Planter (antall)	101 905 (115 175)	87 151 (41 275)
Ungskogpleie (dekar)	298 (497)	395 (615)
Markbereding (dekar)	0 (0)	79 (0)

Både i Sør-Fron og Ringebu har en hatt ute barkbillefeller i 2015. Overvåkingen viser noe økning for barkbillene i 2015. Økningen kunne trolig vært enda større om forsommeren ikke hadde vært så kjølig og ugunstig for billens flukt og formering.

Det er behandlet 2 (6) søknader om bygging av landbruksveger (inkl. traktorveger/-snuplasser/velteplasser/massetak) i Sør-Fron. I Ringebu er det tilsvare behandlet 2 (3) søknader.

Det har også vært en del saker angående vurdering om veier skal ha status som landbruksvei eller ikke.

6.4.1.6 - Miljø og utmark

Arbeid med vurdering av dispensasjoner fra lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, både vinterstid og på barmark.

Forberedende arbeid med verneplan for Augla.

Forberedende arbeid med verneplan for Solbråslia.

Enkeltsaker som gjelder brenning av avfall.

Enkeltsaker som gjelder forurensning.

6.4.1.7 - Viltforvaltning

VILTSTATISTIKK FOR JAKTÅRET 2015			
Dyr	Tabell 29	Ringebu	Sør-Fron
Felt elg		221 (228)	51 (54)
Felt hjort		40 (44)	11 (14)
Felt rådyr		41 (50)	10 (24)

FALLVILTSTATISTIKK FOR KALENDERÅRET 2015			
Dyr	Tabell 30	Ringebu	Sør-Fron
Fallviltulykker elg		31 (20)	11 (15)
Fallviltulykker hjort		4 (1)	0 (3)
Fallviltulykker rådyr		11 (4)	9 (8)

Fellingsresultatene av hjortevilt har vært relativt stabile de siste årene kommunene sett under ett. I Ringebu er tendensen at det er økende stamme i sør, stabil i nord og muligens svakt fallende i områdene mot øst.

Antall fallviltulykker har økt noe i Ringebu. En årsak til dette kan være at det var en snørik vinter i høyereliggende områder.

Det ble arrangert jegerprøver våren 2015 med henholdsvis 30 (10) kandidater på Ringebu og 22 (8) kandidater på Sør-Fron.

6.4.1.8 - Rovvilt

Tabell 31	FELTE DYR VED SKADEFELLING 2015		
Dyr	Ringebu	Nord- og Sør-Fron	Totalt
Ulv	1 (0)	1 (1)	2 (1)
Bjørn	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Jerv	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gaupe	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Totalt	1 (0)	1 (1)	2 (1)

Det har pågått skadefelling omtrent gjennom hele sommeren 2015, og til tider på alle fire store rovdyr på samme tid. Det ble felt 1 ulv på Venabygdsfjellet i Ringebu 17. mai, og 1 ulv ved Tjønnseterfjellet i Nord-Fron kommune 20. juli.

I Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu har skadefellingsarbeid (lønnskostnader til skadefellingslag, kjøregodtgjørelse og telefonutgifter) kostet ca. 480.000 kroner i 2015 (ca. 380.000 i 2014). Denne kostnaden er refundert fra fylkesmannen i Oppland. I tillegg kommer utgifter knyttet til vakttelefonen for rovvilt og landbrukskontorenes kostnader. Den etablerte rovviltvaktordningen for administrasjonen for Midt-Gudbrandsdalen fungerer godt. Fra mai til september ble det sendt ut ca. 160 SMS'er (antall meldinger x antall mottakere = ca. 17 500 SMS'er). Vaktordningen krever mye tid og ressurser, men er svært effektiv. Det blir gitt skadefellingstillatelser på kort varsel.

Tapstall i Ringebu og Sør-Fron:

Ringebu: I alt 31 bruk fikk utbetalt erstatning på til sammen kr. 1.027.218. Det var meldt om 615 tapte dyr og av dette ble 397 erstattet.

Sør-Fron: I alt 15 bruk fikk utbetalt erstatning på til sammen kr. 521.982 for rovvilt-skader. Det var meldt om 426 tapte dyr og det ble utbetalt erstatning for 189 dyr.

Ringebu kommune mottok i 2015 kr. 169 492 til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader. Midlene ble fordelt mellom gjeterlagene i Ringebu. Midlene ble brukt til utvidet tilsyn, bruk av kadaverhund og intensiv gjeting i områder med erfaringsmessig store tap. Deler av midlene ble også brukt til GPS-kurs.

Sør-Fron kommune mottok i 2015 kr. 52 676 til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader. Midlene ble fordelt mellom gjeterlagene i Sør-Fron. Midlene ble brukt til utvidet tilsyn, bruk av kadaverhund og intensiv gjeting i områder med erfaringsmessig store tap.

6.4.1.9 - Planarbeid

MGL er engasjert i planarbeid. Nedenfor nevnes kort planene som har tatt tid i 2015:

E6, både i Ringebu og Sør-Fron.

Kommuneplan for Ringebu.

Kommuneplan for Sør-Fron.

Beitebruksplan for Sør-Fron.

Regional plan for Gudbrandsdalslågen.

Diverse reguleringsplaner.

6.4.1.10 - Prosjekt "Midtdalsbonden inn i framtida"

Prosjektet startet opp i 2013 og avsluttes våren 2016.

I 2015 ble det avholdt 11 tiltak, og prosjektleder har bidratt med hjelp til 10 gardbrukere ifbm. oppstart eller utvidelser av produksjon.

Det er startet samarbeid mellom melkegeitprodusenter og andre gardbrukere for å føre opp kje. Arbeidet fortsetter i 2016, og vil bli videreført av produsentene etter at prosjektet avsluttes.

6.4.1.11 - Regional plan for Lågen

I 2013 startet arbeidet med en regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag. Arbeidet skal være ferdig i 2016 (men det er ikke usannsynlig med forsinkelse).

Formålet med planen er å bidra til økt sikkerhet for samfunnet mot skred- og flomskader, samtidig som vann, natur- og friluftsverdiene ivaretas.

En tar bla. sikte på å lage en hydraulisk modell for hovedelven, blant annet basert på en ny kartlegging av profilen i elveløpet. Dette har stor betydning for å kunne gjøre nye tiltak i Gudbrandsdalslågen og de større sidevassdragen.

Det blir arbeidet med en mulig dam i nedre del av Frya. Formålet er å dempe sedimenttransporten ut i Gudbrandsdalslågen.

Sør-Fron Ringebu

Midt Gudbrandsdal landbrukskontor

Representantskapssak 11/16

MGL-sak nr. 2/16 - Representantskapsmøte 25. mai 2016

MGLs REGNSKAP 2015

Vedlegg

Økonomisk oversikt drift 2015
Revisjonsberetning 2015

Bakgrunn og utredning

Regnskapet omfatter ansvarsområdene; landbruksveiledning, kart, miljø- og utmark og landbruksstøtte. Ansvarsområdene; inn på tunet (avslutta), midtdalsbonden inn i framtida, rovvilt og viltfonda er finansiert frå andre kjelder.

MGL sitt regnskap for 2015 er avslutta i balanse etter at regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 237.940,20 er midlertidig avsatt til bundet driftsfond.

Landbrukssjefen foreslår at beløpet blir disponert slik:

Vegetasjonskartlegging kr. 50.000.
Jordsmonnkartlegging kr. 50.000.
Restbeløpet, kr 137 940,20, tilbakeføres kommunane:
Ringebu kr 80 695,02
Sør-Fron kr 57 245,18

Bakgrunnen for dette forslaget til disponering er at dei nemnte formåla, vegetasjonskartlegging og jordsmonnkartlegging, kom dårleg ut av budsjettprosessen for 2016. Dei vart teke ut av budsjettet. Det er imidlertid arbeid som går over mange år.

Jordsmonnkartlegging for Ringebu er fullført, for Sør-Fron pågår arbeidet i 2016 og det er planlagt avslutta i felt 2017. Desse dataa blir tilgjengeleg gjennom kartløyningar som «gardskart.no» og «kilden.no» og blir mellom anna brukt for å fastslå erosjonsrisiko i regionalt miljøprogram, RMP.

Vegetasjonskartlegging er også fullført i Ringebu, arbeidet i Sør-Fron pågår også i 2016 og 2017. Vegetasjonen endrer seg kontinuerleg, derfor må ein ajourføre desse registreringane jamnleg. Også desse dataa går inn i sakshandsaminga av RMP sakene.

Med bakgrunn i at dette er viktig og pågåande arbeid foreslår landbrukssjefen at desse to formåla blir sikra gjennomføring.

For ordens skuld nemner landbrukssjefen at Norsk landbruksrådgjeving har fått eit tilskott på til saman kr. 46.000 frå dei to kommunane i tidlegare år. I samband med redusert budsjettomfang for 2016 vart denne posten teke ut.

Vedtak

Rådmannen i Sør-Fron kommune ber representantskapet om å gjøre slikt vedtak:

Regnskapet for Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor 2015 godkjennas med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 237.940,20 som er midlertidig avsatt til bundet driftsfond.

Beløpet blir disponert slik:

Vegetasjonskartlegging kr. 50.000.

Jordsmonnkartlegging kr. 50.000.

Restbeløpet, kr 137 940,20, tilbakeføres kommunane:

Ringebu kr 80 695,02

Sør-Fron kr 57 245,18

Hundorp, 03. mai 2016

*Jan Reinert Rasmussen
rådmann i Sør-Fron kommune*

*John-Ludvik Dalseg
landbrukssjef*

Økonomisk oversikt - drift

1 SØR-FRON KOMMUNE - 2015 - Sum valgte ansvar

04.05.2016

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap ifjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter	392.118,63	163.000,00	163.000,00	255.201,81
Overføringer med krav til motytelse	577.670,36	106.000,00	106.000,00	821.887,91
Rammetilskudd	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre statlige overføringer	800.000,00	566.000,00	566.000,00	507.426,30
Andre overføringer	3.174.000,00	3.173.000,00	3.173.000,00	3.165.000,00
Skatt på inntekt og formue	0,00	0,00	0,00	0,00
Eiendomsskatt	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	4.943.788,99	4.008.000,00	4.008.000,00	4.749.516,02
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	4.112.209,48	4.122.000,00	4.122.000,00	4.257.674,54
Sosiale utgifter	1.109.750,71	1.140.000,00	1.140.000,00	1.234.594,45
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	881.968,18	716.000,00	716.000,00	1.130.495,81
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	104.000,00	142.000,00	142.000,00	104.000,00
Overføringer	571.443,91	167.000,00	167.000,00	558.722,33
Avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	-2.319.452,86	-2.279.000,00	-2.279.000,00	-2.353.038,95
Sum driftsutgifter	4.459.919,42	4.008.000,00	4.008.000,00	4.932.448,18
Brutto driftsresultat	483.869,57	0,00	0,00	-182.932,16
Finansinntekter				
Renteinntekter og	0,00	0,00	0,00	0,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0,00	0,00	0,00	0,00
Motpostavskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto driftsresultat	483.869,57	0,00	0,00	-182.932,16
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	1.145.272,62	0,00	0,00	1.579.995,34
Sum bruk av avsetninger	1.145.272,62	0,00	0,00	1.579.995,34
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne fond	1.629.142,19	0,00	0,00	1.397.063,18
Sum avsetninger	1.629.142,19	0,00	0,00	1.397.063,18
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00

Til kommunestyret i
Sør-Fron kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sør-Fron kommune som viser kr 197 329 936 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 2 532 021. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling isamsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen isamsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt isamsvar med lov og forskrifter og gir idet alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Sør-Fron kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet idet alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er isamsvar med lov og forskrifter .

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig ihenhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger isamsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 12. april 2016 BDO
AS

Tollef Halvorsen Registrert
revisor